

Handläggare: Anders Anagrius
Telefon: 508 03 427

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Remiss av förslag om inrättande av jobbtorg i Stockholm

Sammanfattning

I remissen förslås att 5 jobbtorg inrättas i Stockholm som ska vara den gemensamma ingången till stadens samlade resurser för arbetsmarknadsinsatser och ha ett tydligt jobbfokus. Målgrupperna är personer som har försörjningsstöd av arbetsmarknadsskäl, SFI-studerande, ungdomar 16 – 24 år m.fl.

Förvaltningens uppfattning är att mycket av de arbetsätt som jobbtorgen förslås präglas av är positiva och stämmer väl överens med de metoder som förvaltningen framgångsrikt arbetar med. Skillnader finns dock och de handlar främst om förvaltningens erfarenheter av vikten av nära och lokal samverkan för ett framgångsrikt arbetsmarknads- och näringslivsarbete. Remissen föreslår ett jobbtorg för hela Järva. Det skulle bli en verksamhet med en stor volym som försvårar det personliga stöd som många av områdets försörjningsstödsberoende kräver för att komma ut i jobb. En stor volym försvårar även de viktiga nätverkskontakterna med småföretagen. Förvaltningen anser att ett enda jobbtorg för hela Järva inte är en lösning som bäst gagnar målet att få ut fler i jobb och därmed minska bidragsberoendet.

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden beslutar att som svar på remissen överlämna detta utlåtande.

Cathrine Önnestam
Tf. Stadsdelsdirektör

Bakgrund

Stadsledningskontoret har utarbetat ett förslag om inrättande av fem jobbtorg i Stockholm från den 1 januari 2008. De föreslås att geografiskt placeras i Vantör, Skärholmen, Kungsholmen, Kista och Vällingby. Syftet är att förstärka stadens insatser för att fler arbetslösa ska komma ut i arbete och därmed minska stadens kostnader för försörjningsstöd.

Jobbtorgen ska vara den gemensamma ingången till stadens samlade resurser för arbetsmarknadsinsatser och ha tydligt jobbfokus. Jobbtorgen ska inte ha ansvar för myndighetsutövning.

Målgrupperna föreslås i ett första skede utgöras av personer som uppstår försörjningsstöd av arbetslöshetsskäl samt de som ansöker om försörjningsstöd där det finns anledning att utreda den enskildes möjlighet att arbeta. Vidare ska SFI-studerande, vuxna flyktingar och anknytningsinvandrare delta i jobbtorgen liksom ungdomar i åldern 16 – 24 år.

I senare skede föreslås att alla försörjningsstödstagare där det finns skäl att pröva möjligheten att arbeta helt eller delvis ska delta i jobbtorgen. Även insatser för psykisk och fysisk funktionshindrade föreslås höra till jobbtorgen även om formerna för detta först måste undersökas.

Alla Jobbtorg föreslås ha följande utbud: utredning/kartläggning, studie- och yrkesvägledning, rådgivning, individuell coaching, matchning mot befintliga jobb inom näringslivet och i staden, SFI-test, SFI kopplad till praktik, förberedanden insatser, arbetsträning, praktik på olika nivåer, kortare förberedande yrkesutbildningar, validering av tidigare yrkeskunskaper och betyg, längre anpassade yrkesutbildningar för personer som stått länge utanför arbetsmarknaden och som är berättigade till studiemedel, arbetsförmedlingens utbud för dem som är berättigade till detta, olika rekryteringsaktiviteter samt starta-eget rådgivning.

Olika delar av detta utbud ska enligt förslaget kunna tillhandahållas av staden eller annan och alla resurser behöver inte finnas på plats på själva jobbtorget.

I förslaget framhålls att det är stadens uppfattning att arbetsförmedlingen ska finnas ständigt närvarande på jobbtorgen. En pågående omorganisation av arbetsförmedlingen måste dock avvaktas innan myndigheten kan ta ställning till hur en medverkan ska utformas. Motsvarade gäller även för försäkringskassans medverkan vid jobbtorgen.

Jobbtorgen föreslås att organisatoriskt placeras under kommunstyrelsen ekonomiutskott och under uppbyggnadsåret tillhöra stadsledningskontoret. Principerna för finansiering är att nuvarande medel för arbetsmarknadsinsatser och flyktingmottagning delvis tas i anspråk samt att tillkommande medel för flyktingmottagning från staten beräknas kunna tillföras jobbtorgen. Därutöver beräknas en minskning av försörjningsstödskostnaderna med 10 % kunna uppnås som en följd av aktiva arbetsmarknadsåtgärder.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen är positiv till att staden avser att förstärka stadens insatser för att fler arbetslösa ska komma ut i arbete. Det kan också finnas positiva aspekter i ett samlat grepp och en gemensam ingång till de olika arbetsmarknadsinsatser staden använder sig av. Det bör stärka likabehandlingen och därmed rättsäkerheten för den enskilde samtidigt. Det kan också bli tydligare vilka stödande insatser som erbjuds den enskilde och vilka förväntningar och krav staden har på vägen från bidragsberoende till egen försörjning.

Förvaltningen anser också att de målgrupper som beskrivs i ärendet är rimliga. Det är också viktigt att noga överväga vilka former av insatser för funktionsnedsatta jobbtorgen kan tänkas svara för.

En tydligare ansvarsfördelning och en fördjupad samverkan mellan staden och, arbetsförmedlingen respektive försäkringskassan är av avgörande betydelse för framgångsrika arbetsmarknadsinsatser. En ytterligare viktig framgångsfaktor för att i högre utsträckning lyckas få fler i jobb av dem som står långt från arbetsmarknaden är en nära samverkan med näringslivet.

I den statliga utredningen från socialbidrag till arbete som i april remissbehandlades i stadsdelsnämnden läggs förslag som bland annat syftar till att förtydliga och förbättra ansvarsfördelningen samt samverkan mellan stat och kommun.

I det utbud som alla jobbtorg föreslås ha utgörs flera av sådant som direkt är arbetsförmedlingens ansvar. Det gäller matchning mot befintliga jobb, arbetsträning, starta-egget rådgivning och arbetsförmedlingens utbud för de som är berättigade till detta. I uppräkningsdelen av utbudet finns även sådant där ansvaret kan bedömas som delat t.ex. individuell coaching och förberedande insatser med motiverande samtal m.m. Det är rimligt att hävda att staden inte ska ta över sådant som direkt är en statlig uppgift.

Lunda Nova

Sedan 1999 finns en nära samverkan mellan stadsdelsförvaltningen, arbetsförmedlingen och det lokala näringslivet inom ramen för näringslivscentret Lunda Nova. I gemensamma lokaler bedrivs lokalt näringslivsarbete, reguljär arbetsförmedling och insatser för försörjningsstödstagare där det finns skäl att pröva möjligheterna att arbeta helt eller delvis inom ramen för förvaltningens enhet JobbAktiv. Arbetet har varit framgångsrikt ur flera aspekter. Arbetsförmedlingen ser mycket positivt på verksamhetsformen och har på plats en särskild företagsgrupp som håller nära kontakt med företag i stadsdelen för att på ett effektivt sätt kunna tillgodose deras rekryteringsbehov och matcha arbetssökande till de lediga jobben. Lunda Nova är också mötesplats för det lokala näringslivet. Samverkan mellan intressenterna vilar på avtal som reglerar åtaganden och kostnader. Arbetet kännetecknas av en tydlig ansvarsfördelning där förvaltningen undviker att utföra uppgifter som är arbetsförmedlingens ansvar som exempelvis matchning till lediga jobb. Den handlingsplan varje inskriven person har är dessutom gemensam för JobbAktiv och arbetsförmedlingen. Detta innebär korta ledtider och att dubbelarbete undviks.

JobbAktiv

Enheten Jobbaktiv inrättades år 2006. Då fanns det inom stadsdelsområdet en relativt hög andel av försörjningsstödstagare som hade ekonomiskt bistånd av arbetslöshetsrelaterade skäl. Efter JobbAktivs start och med den samverkan med Lunda Nova och arbetsförmedlingen som ligger i modellen minskades andelen biståndstagare av arbetslöshetsskäl snabbt. I stapeldiagrammet i bilaga 1 görs en jämförelse med några andra stadsdelsområden och med staden som helhet som tydligt visar effekten.

En nära och lokalmässig samverkan har varit och är en förutsättning för att få arbetet att fungera på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Likaså har en god kännedom om och upparbetade kontakter med det lokala näringslivet varit av betydelse för att lyckas matcha arbets sökande som har en svag förankring på arbetsmarknaden. I ett större sammanhang med stora volymer är det förvaltningens bedömning att deras chanser försämras.

Lunda Nova arbetar även med att underlätta och förbättra ungdomars möjligheter på arbetsmarknaden. Ungdomsarbetslösheten har varit och är ett stort problem främst i Tensta. En bidragande orsak är den svaga förankringen på arbetsmarknaden som många familjer i området har. Dessa familjers bidragsberoende riskerar att i flera fall utvecklas till en form av socialt arv. För att bryta detta krävs tidiga insatser bland annat i samarbete med skolorna i området. Lunda Nova har olika samarbetsprojekt med flera av skolorna i stadsdelen. Genom det nätverk som finns inom Lunda Nova kan betydelsefulla insatser göras med relativt enkla medel.

Minskat antal försörjningsstödberoende

Sedan 2005 har antalet försörjningsstödstagare minskat i staden i takt med konjunkturuppgången. Utvecklingen påminner mycket om den som skedde åren runt millennieskiftet. Några stadsdelars utveckling sedan år 2005 redovisas i bilaga 1.

Den totala minskningen av antalet försörjningsstödstagare i Spånga-Tensta har varit mindre än för staden som helhet men jämförbar med exempelvis Skärholmen. En faktor som motverkat minskningen är att stadsdelen tar emot flest antal flyktingar och anknytningsinvandrare av alla stadsdelar i staden. 17 % av stadens flyktingar söker sig till stadsdelen. Då dessas introduktionsersättning upphör har ca 30% egen försörjning. Övriga är fortsatt beroende av ekonomiskt bistånd. Det hänger samman med att de flyktinggrupper som bosätter sig i Tensta i många fall har stora familjer och dessutom ofta en mycket svag förankring på arbetsmarknaden på grund av låg utbildningsnivå samt låga språkkunskaper. Resultatet 30% i egen försörjning får ändå betraktas som relativt gott jämfört med situationen då flyktingmottagningen sköttes centralt i staden.

Analyseras utvecklingen av dem som uppbär ekonomiskt bistånd av arbetslöshetsrelaterade skäl blir bilden annorlunda. Minskningen i denna grupp är snabbare och kraftigare i Spånga-Tensta än för jämförda stadsdelar och för staden som helhet. Se tabell och diagram i bilaga 1. Det är rimligt att anta att denna positiva

utveckling har ett betydande samband med hur arbetsmarknadsarbetet bedrivs i stadsdelen.

Jobbtorg på Järva

Det föreslagna jobbtorget för Järva kan utifrån USK:s statistik över antal vuxna med försörjningsstöd beräknas att i ett första skede ha ca 2000 inskrivna. Det motsvarar ca 30 % av målgruppen i staden.

Ett enda jobbtorg för Järva skulle därmed bli mycket stort och kravet på individuell coachning kommer att bli svårt att klara. Arbetsökande som tillhör målgruppen för Jobbtorgen och är boende på Järva har mycket skiftande behov av stöd och i många fall också stort behov av nära individuell coachning. Med den stora volymen försvaras de personliga kontakterna inte bara med enskilda arbetslösa utan även med många små och medelstora företagen. Sådana nära kontakter är en viktig framgångsfaktor. När det dessutom är oklart med hur samverkan med arbetsförmedlingen och försäkringskassan ska se ut är finns det en risk att organisationen relativt kort efter beslut inom staden kan komma att behöva anpassas för att samverkan ska bli effektiv.

Vidare ska ansvaret för myndighetsutövningen när det gäller försörjningsstöd ligga kvar på stadsdelsförvaltningen liksom uppdraget att minska försörjningsstödsberoendet. Däremot ska inte stadsdelsförvaltningarna ha några medel för åtgärder som kan minska beroendet. Ett sådant ansvar utan befogenheter är olyckligt och gör att stadsdelsförvaltningarnas uppdrag blir svårt att genomföra.

Sammanfattningsvis är det förvaltningens uppfattning att mycket av de arbetsätt som jobbtorgen förslås präglas av är positiva och stämmer väl överens med de metoder som förvaltningen sedan ett drygt år framgångsrikt arbetat med. Skillnader finns dock och de handlar främst om förvaltningens erfarenheter av vikten av nära och lokal samverkan för ett framgångsrikt arbetsmarknads- och näringslivsarbete. Förvaltningen anser att ett jobbtorg för hela Järva inte är en lösning som bäst gagnar målet att få ut fler i jobb och därmed minska bidragsberoendet.

SLUT